СТАНЦЫЯ «МЕСЯЦ-21» У МОРЫ ЯСНАСЦІ

16 студзеня 1973 года ў 01 гадзіну 35 мінут па маскоўкаму часу аўтаматычная станцыя «Месяц-21» зрабіла мяккую пасадку на паверхню Месяца на ўсходняй ускраіне мора Яснасці, унутры кратэра Леманье. Месца пасадкі знаходзіцца ў непасрэднай блізкасці ад мацерыковага раёна, які ...ае вялікую навуковую цікавасць.

Станцыя даставіла на Месяц аўтаматычны самаходны апарат «Месяцаход-2», які прадоўжыць даследаванні месяцавай ...аверхні, што праводзіліся ў моры Дажджоў апаратам «Месяцаход-1». Вага «Месяцахода-2» — 840 кілаграмаў.

На месяцаходзе і пасадачнай ступені ўстаноўлены Дзяр...аўны флаг СССР, вымпелы з барэльефам У. І. Леніна, ма...юнкам Дзяржаўнага герба Савецкага Саюза і надпісам «50 ...адоў СССР».

Для правядзення даследаванняў на паверхні Месяца і кі...авання рухам самаходны апарат абсталяваны навуковай апа...атурай, сістэмамі кіравання, радыё- і тэлевізійнай сувяззю.

У адпаведнасці з савецка-французскім пагадненнем аб су...рацоўніцтве ў вывучэнні і асваенні касмічнай прасторы у ...ірных мэтах на «Месяцаходзе-2» устаноўлены вугалковы ад...вальнік, выраблены французскімі спецыялістамі і прызна...аны для працягу эксперыментаў па лазернай лакацыі Ме...ца.

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 3 (136) | Субота, 20 студзеня 1973 г. | Год выдання 4-ты | Цана 2 кап.

ПУЛЬС ЗІМОВАЙ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЙ

Дзённік сесіі

...Студзень. Экзаменацыйная сесія. Малалюдна стала ва універсітэцкіх калідорах. Не пустуюць месцы ў чытальных залах, а ў біліятэках — вырасла чарга за вучэбнай літаратурай. Сакрэту ва ўсім гэтым няма. Ён — адзіны: калі можна так сказаць, гаспадыняй лабараторый, аўдыторый, чытальных залаў бібліятэк і студэнцкіх сэрцаў стала зімовая экзаменацыйная сесія.

Справаздачу за работу а працягу семестра трымаюць будучыя эканамісты і геолагі, гісторыкі і філолагі, фізікі і матэматыкі, фізкультурнікі. Кожны студэнт універсітэта паказвае, як ён рыхтуецца стаць высокакваліфікаваным спецыялістам.

Матэрыялы 1 і 2 старонак сённяшняга нумару газеты расказваюць аб ходзе экзаменаў на геалагічным, фізічным і механіка-матэматычным факультэтах.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

23 снежня ў актавай зале універсітэта адбудзецца пасяджэнне Вучонага савета. Са справаздачай аб навукова-даследчай рабоце за 1972 год выступіць прарэктар прафесар ...В. Навучыцель. Будзе такса абмеркавана пытанне аб ...тацыі аспірантаў.

...а пасяджэнне Вучонага савета, якое пачнецца ў 15 гадзін, запрашаецца ўвесь прафесарска - выкладчыцкі састаў універсітэта.

ДОБРЫ НАСТРОЙ

РЭПАРТАЖ

Геолагаў вобразна называюць разведчыкамі нетраў. На асабістым рахунку студэнтаў геалагічнага яшчэ няма адкрыццяў карысных выкапняў, новых месцанараджэнняў нафты... Усё гэта будзе ўперадзе. Пакуль што яны знаходзяцца ў вялікім паходзе за ведамі.

Доктар геолага-мінералагічных навук, прафесар Сяргей Дзмітрыевіч Тураўскі ў трэцякурснікаў другой групы прымае экзамен па мінералогіі.

— Дысцыпліна цяжкая, — адзначае экзаменатар, — яна патрабуе не толькі добрага ведання тэорыі, але і выдатнай арыенціроўкі на практычных занятках, умення разбірацца ў вялікім свеце мінералаў. Менавіта такія якасці ў сваіх адказах прадэманстравалі Віктар Курыленка і Валерый Парэчын, якія заслужана атрымалі вышэйшыя балы.

Мы праслухалі некалькі адказаў трэцякурснікаў. Любоў Івашкевіч дала падрабязную характарыстыку паходжання мінералаў, справілася і з дадатковымі пытаннямі. У заліковай кніжцы Любы з'явілася чарговая добрая адзнака. А вось у Валянціны Буранковай адказ быў слабейшы — усяго толькі тройка. Некалькі разоў памылялася дзяўчына ў вызначэнні паходжання мінералаў. Такія ж хібы былі ў адказах Алега Домры, Мікалая Петрухно, Анатоля Сітніка і некаторых іншых.

У суседняй аўдыторыі студэнты трэцяй групы здавалі экзамен па буравыбуховых работах і тэхніцы бяспекі. Яго прымаў у трэцякурснікаў дэкан факультэта дацэнт Юрый Фёдаравіч Хадакоўскі.

Адказвае староста групы выдатнік вучобы Аркадзь Лаптухоў. На кожнае з трох пытанняў білета ён даў змястоўныя і вычарпальныя адказы.

— Выдатна, — каменцірує Юрый Фёдаравіч.

І папярэднія два экзамены— мінералогію і палітычную эканомію — Аркадзь здаў на выдатна.

Трэцюю гадзіну працягваецца экзамен па буравыбуховых работах і тэхніцы бяспекі. Адзнакі ў ведамасці — выдатныя і добрыя. На пяцёркі адказалі Юрый Жаркоў і Валянціна Лабуз, чацвёркамі ацэнены веды Аляксандра Багдановіча, Тамары Астроўскай, Наталлі Зарэцкай і Асі Іўшынай.

—Настрой у нас, можна сказаць, — добры, — дзеліцца ўражаннямі ад першых экзаменаў дэкан факультэта. — Нягледзячы на цяжкасці семестра, сесія ў нас, на геалагічным, праходзіць у нармальнай працоўнай абстаноўцы. Радуе, што вынікі сёлета лепшыя, чым былі на зімовай сесіі мінулага навучальнага года. Будзем іх замацоўваць.

На здымках: да адказу рыхтуецца Уладзімір Шаўцоў (злева); Любоў Івашкевіч дае характарыстыку мінералу; на ўсе пытанні ўпэўнена адказваў Аркадзь Лаптухоў.

НА РЭСПУБЛІКАНСКІ ЗЛЁТ

16 па 18 лютага гэ...года ў Мінску будзе ...одзіць рэспубліканскі злёт студэнтаў. На ...паедуць лепшыя з ...ых: выдатнікі вучобы, актыўныя ўдзельнікі ...энцкага навуковага ...рыства, тыя, хто вы...ыўся на будоўлях ...ага працоўнага семе...і ў грамадскай рабо...

...зельнікі злёту абмяркуюць задачы, якія стаяць перад студэнцкай моладдзю ў рашаючым годзе дзевятай пяцігодкі, абмяняюцца вопытам работы, наведаюць перадавыя заводы, калгасы, будоўлі.

Гомельскі дзяржаўны універсітэт будзе прадстаўлен на злёце дэлегацыяй у саставе 24 чалавек. Сярод іх — сакратары камсамольскіх бюро: мехмата — Аляксандр Журавель, эканамічнага факультэта — Аляксандр Сасноў, групкамсорг з геалагічнага факультэта Валянціна Камека, адказны за студэнцкія будаўнічыя атрады ў камітэце камсамола Уладзімір Аўдзеенка, выдатнік вучобы з фізічнага факультэта Анатоль Бразкала і іншыя.

Т. ІЛЬЯНКОВА,
сакратар камітэта камсамола.

ВЫРАШЫЛІ АРГАНІЗАЦЫЙНАЕ ПЫТАННЕ

На мінулым тыдні ў актавай зале адбыўся камсамольскі сход маладых супрацоўнікаў універсітэта. Вырашаны арганізацыйныя пытанні. Сакратаром камсамольскага бюро выбраны выкладчык кафедры матэматычнага аналізу Юрый Маліноўскі, намеснікам сакратара — Васіль Торап з фізічнага факультэта.

Адказным за палітыка-масавую работу выбран аспірант гісторыка-філалагічнага факультэта Радзівальт Літвінаў, за навуковую работу — Аліса Кудраўцава з кафедры замежных моў, за бытавы сектар — Георгій Саўянок з біёлага - глебавага факультэта.

Спартыўную работу даручана ўзначаліць Аляксандру Міціну з мехмата, адказным за сектар уліку выбрана Тасія Пінчук з біёлага-глебавага факультэта.

На сходзе абмеркаваны задачы, якія стаяць перад маладымі супрацоўнікамі універсітэта на трэці, рашаючы год дзевятай пяцігодкі.

ПУЛЬС ЗІМОВАЙ ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЙ

НА ЗДЫМКУ: Экзамен па фізіцы здае студэнт 22-ой групы фізічнага факультэта Генадзь Пакаташкін. Ён атрымаў выдатную адзнаку.

БЕЗ ТРОЕК

— 521 студэнт механіка-матэматычнага факультэта здаюць экзаменацыйную сесію — пачала размову намеснік дэкана Неаніла Міхайлаўна Пакаташкіна. — 77 пяцікурснікаў зараз заканчваюць педагагічную практыку.

І тут Неаніла Міхайлаўна спынілася на поспехах і няўдачах першакурснікаў. Якія яны?

Па дзве пяцёркі атрымалі Генадзь Нарынскі, Уладзімір Рай, Лізавета Хайкіна, Аляксандр Купцэвіч, Надзея Курсакова. Добрыя і выдатныя адзнакі ў Вікторыі Бабковай, Леаніда Лаўранкова, Маргарыты Пейсаховіч, Вольгі Ганган, Галіны Карніенка і іншых.

Сур'ёзна адносяцца матэматыкі да вывучэння грамадскіх навук.

— Добра здаюць гісторыю КПСС студэнты першага і другога курсаў, — гаворыць Неаніла Міхайлаўна. — У групе М-22 экзаменатар кандыдат гістарычных навук, дацэнт Рыгор Пятровіч Машчыцкі шэсць адказаў ацаніў вышэйшым балам, астатнія 17 чалавек атрымалі чацвёркі. Без троек здалі гістарычны матэрыялізм у групе М-33.

— Лепш, чым у мінулым навучальным годзе, падрыхтаваліся да экзамену па тэарэтычнай механіцы трэцякурснікі, — адзначаюць выкладчыкі.

Але не толькі аб поспехах паведаміла намеснік дэкана. Першакурснікі па выніках двух экзаменаў непакояць кіраўніцтва факультэта. Адзінаццаць з іх атрымалі нездавальняючыя адзнакі. Галіна Бялан (група М-13) не здала алгебру і аналітычную геаметрыю, не лепшае становішча ў Васіля Чуяшова. Таварышы рыхтуюцца ўжо да трэцяга экзамену, а ён яшчэ не здаў залік па матэматычнаму аналізу.

Не радасныя справы ў Івана Манегі з групы М-23. Ён адзіны са студэнтаў першага і другога курсаў атрымаў двойку па гісторыі КПСС і не здаў экзамен па дыферэнцыйнай геаметрыі.

Зімовая экзаменацыйная сесія ва універсітэце поўнасцю ўступіла ў свае правы. Кожны яе дзень падводзіць вынікі работы на працягу семестра.

КАНТРАСТЫ НА ЭКРАНЕ

Як бы ні развіваліся падзеі ў час сесіі, асаблівай увагай на факультэтах заўсёды карыстаюцца першакурснікі. Ім упершыню даводзіцца пераадольваць бар'ер экзаменацыйнай сесіі, у іх і хваляванняў, і трывог больш. Гэтым юнакам і дзяўчатам у далейшым давядзецца працягваць добрыя традыцыі старэйшых таварышаў. Ці гатовыя яны сёння ў сваім галоўным абавязку — вучобе — несці эстафету?

У першакурснікаў фізічнага факультэта прайшла палова сесіі. Ёсць магчымасць весці размову аб поспехах будучых фізікаў, бачны і недахопы.

Здадзены два экзамены. На абодвух першыя пяцёркі атрымалі Міхаіл Іофе і Міхаіл Мармалюкоў (група Ф-12) Аляксандр Міхалевіч і Якаў Іцін (група Ф-13), Аляксандр Папоў (група Ф-14), Зінаіда Касабуцкая, Аляксандр Кавалёў і Уладзімір Магілевіч (група Ф-15). Добрыя і выдатныя адзнакі атрымалі Аляксандр Салдатаў, Уладзімір Савіцкі, Іван Гудзім, Анатоль Канаплянікаў, Сяргей Бабіцкі, Сяргей Васільеў, Пётр Мельнікаў і іншыя.

Такі пачатак радасны і для рабят, і для іх выкладчыкаў.

— Як працуеш на працягу семестра, такія і вынікі атрымліваеш, — зазначае сакратар камсамольскай арганізацыі факультэта асістэнт кафедры агульнай фізікі Ганна Гадлеўская.

Словы камсамольскага важака дакладна характарызуюць студэнцкую дзейнасць Мікалая Застольскага і Мікалая Мятлушкі. Хлопцы несумленна адносіліся да вучобы, не рэагавалі на заўвагі таварышаў, а вынікі — сумныя. Застольскі атрымаў двойкі па аналітычнай геаметрыі і гісторыі КПСС, Мятлушка — па гэтых дысцыплінах мае адпаведна тройку і двойку.

Пакуль што лепшыя вынікі сярод першакурснікаў фізічнага факультэта ў групе Ф-13 (куратар — выкладчык А. І. Сінюк, камсорг — Валерый Лоўгач, стараста — Васіль Кнышаў). Трывожнае становішча ў групе Ф-14 (куратар — старшы выкладчык А. М. Качамін, камсорг — Анатоль Лебядзінскі, стараста — Мікалай Ярац). На двух экзаменах студэнты атрымалі восем нездавальняючых адзнак. Мы ўжо адзначалі М. Застольскага і М. Мятлушку. Акрамя іх, двойкі атрымалі Людміла Дуброўская і Валянціна Малчанава (па аналітычнай геаметрыі). Група вельмі дрэнна аднеслася да экзамену па гісторыі КПСС.

У кожнай аўдыторыі сёння убачыш падобную з'яву — засяроджана рыхтуюцца студэнты да адказаў на пытанні білетаў.

У ПРАГРАМЕ — НОВЫ ПРАДМЕТ

МАРАЛЬ І СУЧАСНАСЦЬ

Этыка, як і любая навука, якая вывучаецца ў ВНУ, выклікае ў моладзі вялікую цікавасць. Улічваючы гэта, мы маем намер на старонках сваёй газеты змясціць цыкл артыкулаў на маральна-этычную тэматыку. Аднак, каб вызначыць кола маральных праблем, якія хвалююць юнакоў і дзяўчат, рэдакцыя звяртаецца да чытачоў з просьбай стаць сааўтарамі стварэння такіх матэрыялаў. Актыўная зацікаўленасць у высвятленні актуальных маральных пытанняў, удзел у іх абмеркаванні, вашы пажаданні і прапановы будуць садзейнічаць адкрытасці, сур'ёзнасці і павучальнасці нашых гутарак.

Нашу размову пачынае дацэнт кафедры філасофіі Л. І. Нядзеля тэмай «Мараль і сучаснасць».

ЧАЛАВЕЦТВА не можа існаваць без маральных норм. Культура — гэта не толькі заваяванне космасу, кібернетычныя машыны, сучасная агратэхніка, але і патрэба працаваць, жаданне служыць на дабрабыт грамадства, адносіцца з павагай і дабразычлівасцю да людзей.

Мараль з'яўляецца састаўной часткай культуры, адным з самых старажытных сродкаў рэгулявання паводзін людзей. Яна ўзнікла задоўга да пісьмовага права, навукі і філасофіі.

Нягледзячы на сваю старажытную гісторыю, мараль застаецца вечна маладой навукай. Гэта тлумачыцца тым, што з кожнай новай гістарычнай эпохі, з кожнага новага пакалення мараль працягвае выконваць важнейшыя грамадскія функцыі навучання правілам агульнажыцця, узгаднення калектыўных і асабістых інтарэсаў, адпаведнасці паводзін асобнага чалавека патрабаванням калектыву.

У сучасны перыяд праблемы маралі набываюць асаблівую актуальнасць. Гэта звязана перш за ўсё з іх палітычным сэнсам. У свеце адбываецца вострая ідэалагічная барацьба за чалавечую свядомасць паміж лагерамі сацыялізму і капіталізму.

Пазіцыі ідэолагаў дзвюх грамадскіх сістэм у падыходзе да маралі крайне працілеглыя. Буржуазныя тэарэтыкі спрабуюць атруціць свядомасць людзей, пазбавіць іх ад «цяжару сумлення», распаўсюджваюць ідэі фаталізму, пасіўнасці і г. д. Яны добра разумеюць, што ў гэтай сферы спаборніцтва — у фарміраванні ўсебакова і гарманічна развітай асобы, у станаўленні чалавека-грамадзяніна — капіталізм мае менш за ўсё шансаў атрымаць перамогу над сацыялізмам. Адсюль мабілізацыя намаганняў на тое, каб выхаваць у моладзі капіталістычных краін нянавісць да камуністычных ідэалаў. Адначасова буржуазная ідэалогія імкнецца заразіць моладзь краін сацыялізму тымі хваробамі, якія распаўсюджаны ў капіталістычным грамадстве: індывідуалізмам, песімізмам, інфанцільнасцю, цынізмам, паразітычнай псіхалогіяй.

Ідэйнае абяззбройванне савецкай моладзі буржуазная ідэалогія бачыць у такой ідэалагічнай апрацоўцы, якая б у магчымых будучых выпрабаваннях СССР прадухіліла з'яўленне камунізму і герояў тыпу З. Касмадзям'янскай і А. Матросава.

У гэтых умовах няспыннай ідэалагічнай вайны, якую вядзе супраць лагеру сацыялізму імперыялістычная прапаганда, велізарную ідэйна-выхаваўчую ролю мае камуністычная мараль.

Камуністычная мараль, жыццесцвярджаючая па свайму характару, прасякнутая верай у чалавека і яго духоўныя сілы, валодае вялікай прыцягальнасцю ў вачах усяго прагрэсіўнага чалавецтва.

Гэта мараль новага свету — свету гуманізму, калектывізму, самаадданасці, вырашчаная на развалінах старога грамадства карыслівасці і эгаізму. Гэта мараль, якая дала чалавецтву ўзоры высокага служэння грамадскаму абавязку, выклікала да жыцця масавыя з'явы мужнасці і самаахвяравання. Таму ў сучасны перыяд камуністычная мараль у сістэме іншых сродкаў выхавання, абагачаная традыцыямі маральнага станаўлення многіх пакаленняў савецкіх людзей, выконвае важнейшую грамадскую задачу падрыхтоўкі да жыцця нашай моладзі. Фарміраванне высокіх маральных прынцыпаў і маральна-палітычных якасцей — патрыятызму, інтэрнацыяналізму, камуністычнай ідэйнасці, класавай свядомасці, умення пераадольваць цяжкасці — складае важнейшую перадумову сталасці і стойкасці савецкага чалавека.

Ва ўмовах сацыялізму ўзрастае роля маральных пачаткаў, стыхійнае грамадскае развіццё ўступае месца свядомай арганізацыі жыцця.

Маральны пачатак пранікае ў ход жыцця, як актыўная і дзейсная сіла, якая аказвае ўздзеянне на стыль работы, кіраўніцтва, упраўленне. Маральны пачатак вызначае пазіцыю савецкіх людзей ва ўсіх сферах іх дзейнасці, высокае пачуццё адказнасці за грамадскія інтарэсы і грамадзянскую актыўнасць.

Вялікае значэнне мае развіццё грамадска карыснай маральнай пазіцыі ў моладзі. У аснове камуністычнай маралі кожнага маладога чалавека — гэта паўнакроўная і жыццятворная клетка грамадства. І ад таго, якія імення маральныя якасці ён прыносіць у грамадства — станоўчыя або адмоўныя — залежаць у значнай меры і поспехі нашага развіцця.

Наш сучаснік — гэта чалавек маральна развіты, які ўсім укладам свайго жыцця, сваімі справамі і ўчынкамі даказвае вернасць калектывізму, сумленнасць і праўдзівасць у служэнні грамадскаму ідэалу і мэце нашай стваральнай працы — камунізму.

Л. НЯДЗЕЛЯ,
дацэнт кафедры
філасофіі.

Да 100-годдзя з дня нараджэння Д. М. Ушакова

ВЫДАТНЫ МОВАВЕД

З імем савецкага мовазнаўца Дзмітрыя Мікалаевіча Ушакова звязана цэлая эпоха ў развіцці айчыннай філалогіі. Выкарыстоўваючы лепшыя дасягненні Маскоўскай лінгвістычнай школы, Д. М. Ушакоў плённа працаваў у многіх галінах мовазнаўства. Вялікі яго ўклад у распрацоўку рускай дыялекталогіі.

Першыя студэнцкія работы Дзмітрыя Мікалаевіча, прысвечаныя вывучэнню народных гаворак, сталі ў далейшым глыбокімі і сур'ёзнымі даследаваннямі ў галіне дыялекталогіі. На працягу амаль 30 гадоў ён уваходзіць у састаў Маскоўскай дыялекталагічнай камісіі, 16 гадоў узначальваў яе. Працы, якія выдаваліся камісіяй, пакладзены ў аснову далейшага развіцця савецкай дыялекталогіі.

Разам з выдатным айчынным мовазнаўцам Н. Н. Дурнаво Д. М. Ушакоў склаў «Хрэстаматыю вялікарускай дыялекталогіі для выкладчыкаў рускай мовы ў вышэйшых навучальных установах» і напісаў «Нарысы рускай дыялекталогіі!»

Д. М. Ушакоў — адзін з заснавальнікаў рускай арфаэпіі. У 1913 годзе ён выдаў падручнік для ВНУ «Уводзіны ў навуку аб мове». Значнае месца ў гэтай працы адведзена фанетыцы і арфаэпіі — новай галіне ў навуцы аб мове, якая была створана ўжо ў савецкую эпоху. Пазней, у 1928 годзе, Ушакоў выдаў кнігу па арфаэпіі — «Руская арфаэпія і яе задачы». Яна і сёння мае вялікае практычнае значэнне для настаўнікаў і прамоўцаў.

Асабліва значныя заслугі Д. М. Ушакова ў развіцці мовы ў нашай краіне. Ён быў актыўным членам акадэмічнай камісіі па падрыхтоўцы арфаграфічнай рэформы 1917 года. Яшчэ ў 1911 годзе выйшла ў свет яго кніга «Рускі правапіс. Нарысы яго паходжання, адносін яго да мовы і пытанне аб яго рэформе». У ёй вучоны дае тлумачэнне сучаснаму напісанню асобных слоў, навукова абгрунтоўвае неабходнасць і сутнасць намячаемай рэформы.

Першапачатковай задачай, якую У. І. Ленін паставіў перад нашай навукай адразу ж пасля рэвалюцыі, было стварэнне тлумачальнага слоўніка рускай мовы. 18 студзеня 1920 года У. І. Ленін пісаў А. В. Луначарскаму: «Нядаўна мне давялося — на жаль, да сораму майго, упершыню, — азнаёміцца са славутым слоўнікам Даля. Цудоўная рэч, але ж гэта абласніцкі слоўнік і ўстарэў. Ці не час стварыць слоўнік сапраўднай рускай мовы, скажам, слоўнік слоў, якія ўжываюцца цяпер і класікамі ад Пушкіна да Горкага».

У 1921 годзе па ўказанню Уладзіміра Ільіча Леніна пачала працаваць камісія па стварэнню новага слоўніка рускай мовы. У складанні слоўніка прымалі ўдзел буйнейшыя лінгвісты: Д. М. Ушакоў, В. В. Вінаградаў, Г. О. Вінакур, Б. А. Ларын, С. І. Ожэгаў і Б. Н. Тамашэўскі.

Пятнаццаць гадоў свайго жыцця (1925—1940 г. г.) аддаў Дзмітрый Мікалаевіч стварэнню «Тлумачальнага слоўніка рускай мовы».

Навукова-грамадская і педагагічная дзейнасць вучонага была высока ацэнена Савецкім урадам. У 1940 годзе член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР Д. М. Ушакоў быў узнагароджан ордэнам «Знак Пашаны».

Вучні і саратнікі Дзмітрыя Мікалаевіча Ушакова ўспамінаюць цёплым словам гэтага буйнага вучонага, выдатнага арганізатара, таленавітага настаўніка моладзі. Для іх ён заўжды быў ідэалам вучонага, педагога, грамадзяніна і чалавека.

Л. ЯЦКЕВІЧ,
кандыдат філалагічных навук, выкладчыца кафедры рускай і беларускай моў.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

Дацэнту кафедры агульнай фізікі І. В. ЛЯГІНУ — 60 гадоў

Больш 10 гадоў працуе на кафедры агульнай фізікі Іван Васільевіч Лягін. Вялікімі падзеямі адзначана яго жыццё. Іван Васільевіч прыйшоў на кафедру старшым выкладчыкам і праз тры гады паспяхова абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук. Яшчэ праз два гады яму было прысвоена званне дацэнта.

З 1967 па 1971 год І. В. Лягін працаваў загадчыкам кафедры агульнай фізікі. Іван Васільевіч чытае складаныя тэарэтычныя курсы студэнтам фізічнага і механіка-матэматычнага факультэтаў.

І. В. Лягін заўсёды з'яўляецца прыкладам для іншых супрацоўнікаў кафедры ў выкананні сваіх службовых абавязкаў. Шмат увагі ён удзяляе навуковай рабоце і настойліва далучае да яе студэнтаў.

Калектыў кафедры агульнай фізікі сардэчна віншуе Івана Васільевіча Лягіна з юбілеем і жадае яму моцнага здароўя і вялікіх творчых поспехаў у навукова-педагагічнай дзейнасці.

КЛІЧУЦЬ ПРАСТОРЫ РАДЗІМЫ

Падарожжа... Само гэтае слова надзелена чароўнаю сілаю. Нікога яно не пакідае ў спакоі — ні малога, ні старога. Як жывое, яно кліча, хвалюе, прыспешвае: «Пайшлі! Паплылі! Паехалі!».

... Раскладзі на стале карту Радзімы. Гэта — люстра краіны. Паглядзі. Галава закружыцца ад мноства назваў нашых гарадоў і вёсак, рэк і азёр. Чакаюць цябе ў госці Волга, Валдай і Селігер, Балтыка, Карэлія і Хатынь, Каўказ, Чорнае мора і залатое Падмаскоўе. Перад вачыма адкрываюцца новыя нязведаныя далячыні, што цягнуцца да блакітнай смугі гарызонту, мяккія лясныя сцежкі, зялёныя палі, лугі і стракатыя пералескі. Сустракаюцца на шляху вежы і сцены старажытных гарадоў, старажытныя станіцы і плоскія дахі сакляў і аулаў. Будзе і яснае возера, і таёжная бурная рака, і курган у стэпе, а над ім арол, які высока ўзняўся ў неба.

Нельга пералічыць усе цікавыя для падарожжаў месцы — гарады, лагчыны, рэкі, азёры, горы, астравы — іх багата, як зорак на небе.

У нашай краіне тры мільёны кіламетраў рэк! Толькі запаведнікі — самыя каштоўныя і цудоўныя месцы — па плошчы большыя за Англію.

Добра ў шляху! За кожным паваротам дарогі, за кожнай звілінай ракі ўбачыш нечаканае-нябачанае. Дык збірайся ў добры шлях! Ідзі, задавальняйся шчасцем адпачынку, шчасцем розуму і сэрца, шчасцем сваёй Радзімы!

У паходах чалавек мацуе здароўе, загартоўвае арганізм, набывае сілу, спрыт, вынослівасць, навыкі паходнага жыцця.

Турызм з'яўляецца састаўной часткай савецкай сістэмы фізічнага выхавання. Вялікае месца ён займае ў кожнай з пяці ступеней новага ўсесаюзнага фізкультурнага комплексу «Гатоў да працы і абароны СССР». Для здачы нарматываў ГПА па турызму на 4-ю ступень неабходна правесці турысцкі паход з праверкай турысцкіх навыкаў на 25 км або два паходы па 15 км.

Прыйшла ўжо доўгачаканая зіма. Станавіцеся на лыжы — і ў шлях. Аднак, выбіраючы раён лыжнага паходу, неабходна ўлічваць інтарэсы ўдзельнікаў паходу, ступень авалодання імі лыжнай тэхнікай, уменне пераадольваць розныя перашкоды, устойлівасць снежнага покрыву і характар яго, метэаралагічныя ўмовы, рэльеф мясцовасці, наяўнасць лесу ў планууемых месцах начовак, шляхі хуткага выхаду да населеных пунктаў і г. д. Мець падрабязныя звесткі на гэтыя пытанні неабходна для канчатковага выбару маршруту. У залежнасці ад наяўных звестак выбіраюць раён падарожжа і намячаюць яго тэрмін.

Інвентар турыста-лыжніка. Лепш усяго падарожнічаць на турысцкіх лыжах. У іх вялікая рабочая плошча і некалькі павялічаная ў адносінах да сярэдзіны шырыня насавой і пятачнай частак. На іх аднолькава добра рухацца з грузам па глыбокаму снегу без лыжні, па перасечанай мясцовасці і г. д.

Для падарожжа ў лясных раёнах зручныя кароткія і шырокія лыжы, імі лягчэй кіраваць, рухацца сярод шматлікіх перашкод, акрамя гэтага яны менш пагружаюцца ў пульхны снег. Наадварот, у адкрытых раёнах (азёры, лагчыны вялікіх рэк, адкрытыя горныя схілы і г. д.), дзе снег шчыльны, пераважна выкарыстоўваюцца нешырокія доўгія лыжы, на іх лягчэй рухацца. Выбіраючы лыжы па размеру, неабходна кіравацца наступнымі правіламі: даўжыня іх павінна быць такой, каб турыст даставаў верх стаячай лыжы сагнутымі пальцамі выцягнутай рукі. Вышыня насавога згібу (нармальная) — 12—15 сантыметраў, даўжыня — каля 30 сантыметраў. Круты насавы згіб сустракае ў пульхным снезе вялікае лабавое супраціўленне, а пры недастатковым згібе лыжы зарываюцца ў снег.

Лепш за ўсё карыстацца бамбуковымі або дзюралюмініевымі лыжнымі палкамі. Па даўжыні палка, устаноўленая на падлозе, павінна быць на 3—4 сантыметры ніжэй пляча турыста, па таўшчыні — зручнай для захопу рукой. Раменны пераплёт на кольцах павінен быць трывалым і частым. Перад паходам коўзкую паверхню лыж неабходна памазаць дзёгцем, смалой, спецыяльным саставам або вадкай маззю. Гэта папярэджвае лыжы ад намакання. Перад змазкай коўзкую паверхню неабходна чысціць, лыжы сагрэць у цёплым памяшканні альбо над кастром і старанна прасушыць. Мазь накладваецца невялікімі мазкамі і старанна расціраецца коркам або далонню. Мазь трэба класці раўнамерна, без згусткаў і пропускаў. Змяняць мазь альбо падмазаць лыжы можна і без папярэдняга нагрэву іх, але пры гэтым неабходна затраціць больш сілы на расціранне мазі.

У зімовым паходзе самыя зручныя лыжныя чаравікі на войлачнай падэшве, размерам на адзін-два нумары большыя, чым тыя, якія турыст носіць звычайна.

Верхняя вопратка павінна быць ветранепранікальнай, зручнай і не перашкаджаць руху. Калі вы выканаеце ўсе гэтыя патрабаванні, тады смела можаце адпраўляцца ў паход. Шчаслівага шляху!

В. МАРЧАНКА,
намеснік дэкана па спартыўна-масавай рабоце біёлага-глебавага факультэта.

У ДНІ КАНІКУЛАЎ

Праз лічаныя дні ў студэнтаў пачынаюцца зімовыя канікулы. Прафком і камітэт камсамола універсітэта клапоцяцца аб тым, каб прайшлі яны з найбольшай карысцю, садзейнічалі добраму адпачынку і ўмацаванню здароўя выхаванцаў ГДУ. Больш ста чалавек правядуць канікулы на турбазе «Сож». Некаторыя студэнты адправяцца ў цікавае падарожжа па Закарпаццю, будуць набірацца сіл у доме адпачынку «Чонкі». Той, хто пажадае, можа набыць пуцёўкі для турысцкай паездкі ў рэспублікі Прыбалтыкі і Ленінград.

□

На здымку: студэнт 4-га курса біёлага - глебавага факультэта Мікалай Дайнека. Ён актыўна ўдзельнічае ў навукова-даследчай рабоце, што дазваляе больш паспяхова рыхтавацца да экзаменацыйнай сесіі.

□

Куток натураліста

РЭПРУА—САМАЯ КАРОТКАЯ РАКА

Самая доўгая рака ў свеце — Місісіпі, гэта ведаюць усе школьнікі. Але калі ёсць самая доўгая рака, дык, натуральна, павінна існаваць і самая кароткая. Дзе яна знаходзіцца?

Грузінскія географы сцвярджаюць, што ў Гагры. Тут, недалёка ад санаторыя «Украіна», упадае ў мора рэчка Рэпруа. Выток яе ўсяго ў дваццаці метрах ад вусця. Рэпруа выбіваецца на паверхню магутным патокам з падземнай пячоры. Вада Рэпруа сцюдзёная, смачная і круглы год мае пастаянную тэмпературу — 10 градусаў. Таму Гагра — адзіная на ўсім узбярэжжы, дзе нават у летнюю спёку з кранаў цячэ халодная вада.

□

ПАПЕРА З НАФТЫ

Як лічаць некаторыя эксперты па лесаводству, да 2000 года на зямным шары будзе адчувацца востры недахоп вырабаў з паперы. У сувязі з гэтым у Японіі распрацоўваецца праект вырабу паперы з прадуктаў нафты.

Па выгляду сінтэтычная папера амаль не адрозніваецца ад сапраўднай. Яна больш моцная, устойлівая да вады і сырасці. Аднак сабекошт яе пакуль што вельмі высокі.

□

ДРЭВЫ-ПОМНІКІ

Калі б дрэвы ўмелі размаўляць, дуб, што расце на сядзібе саўгаса «Гліншчішкес» Вільнюскага раёна, шмат аб чым расказаў бы людзям. Па сцвярджэнню літоўскіх дэндролагаў, дуб — равеснік рымскага імператара Юлія Цэзара.

Двухтысячагадовы старажыл, аднак, — толькі малодшы брат другога зялёнага волата, які вырас ля пасёлка Стэльмужэ на граніцы з Латвіяй. Вучоныя не без падстаў называюць яго старэйшынай лясоў Еўропы.

Гліншчішкескі і стэльмужскі дубы ў ліку больш 500 дрэў-старажылаў аб'яўлены ў Літве помнікамі прыроды і ўзяты пад ахову.

МЕСЯЧНІК АБАРОННА-МАСАВАЙ РАБОТЫ

У азнаменаванне ўсенароднага свята — 55-ай гадавіны Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту ВЦСПС, ЦК ВЛКСМ і ЦК ДТСААФ СССР прынялі пастанову аб правядзенні ў перыяд з 23 студзеня па 23 лютага 1973 года традыцыйнага Ўсесаюзнага месячніка абаронна-масавай работы.

Мэта месячніка — далейшае ўмацаванне сувязей прафсаюзных, камсамольскіх і дтсаафаўскіх арганізацый з вайсковымі часцямі і падраздзяленнямі, выхаванне ў моладзі любві да нашых слаўных Узброеных Сіл, высокай пільнасці і пастаяннай гатоўнасці да абароны Радзімы.

Калектыў нашага універсітэта ўжо ўключыўся ў сацыялістычнае спаборніцтва па рэспубліканскаму агляду-конкурсу на лепшую пастаноўку абаронна-масавай работы ў вышэйшых і спецыяльных сярэдніх навучальных установах. Месячнік абаронна-масавай работы зойме адно з галоўных месц у гэты аглядзе. Задача камітэтаў камсамола, прафсаюза і ДТСААФ універсітэта, усіх факультэтаў заключаецца ў тым, каб шырэй разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва за высокія паказчыкі ў абаронна-масавай рабоце.

Месячнік мэтазгодна пачаць з урачыстых і тэматычных вечароў, з ушанавання былых воінаў-студэнтаў, якія вучыліся ў сценах нашага універсітэта. На факультэтах і ў студэнцкіх групах трэба правесці лекцыі, гутаркі, Ленінскія чытанні, вечары сустрэч з Героямі Савецкага Саюза і Героямі Сацыялістычнай Працы, ветэранамі грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, з майстрамі ваенна-тэхнічных відаў спорту.

Важнай задачай месячніка з'яўляецца прапаганда патрыятычнай дзейнасці ДТСААФ, для чаго трэба шырока выкарыстоўваць матэрыялы з газеты «Советский патриот» і часопісаў ДТСААФ. У абавязковым парадку неабходна арганізаваць лыжныя агітпаходы, экскурсіі ў ваенна-гістарычныя музеі, пакоі баявой славы воінскіх часцей і г. д.

У ходзе месячніка аборанна-масавай работы супрацоўнікі і студэнты універсітэта павінны прыняць актыўны ўдзел у здачы зімовых нарматываў новага комплексу ГПА. Усе студэнты прызыўнога ўзросту ў гэты час абавязаны таксама здаць нарматывы ГПА па кулявой стральбе і залікі па грамадзянскай абароне.

Ганаровы, патрыятычны абавязак кожнага, хто яшчэ не з'яўляецца членам ДТСААФ, у дні месячніка ўступіць у рады нашага таварыства.

П. ЖУКАЎ,
старшыня камітэта ДТСААФ універсітэта.

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

УКЛЮЧАЙЦЕСЯ Ў ЛІТАРАТУРНЫ КОНКУРС

Для кожнага, хто быў студэнтам, гэтая пара застаецца ў памяці на ўсё жыццё. Яна насычана самымі разнастайнымі падзеямі: шчаслівымі і радаснымі, неспакойнымі і хвалюючымі, а бывае — трывожнымі і сумнымі. Але як бы ні здаралася, студэнты заўсёды застаюцца бадзёрымі жыццялюбамі.

Сёлета выхаванцы нашага універсітэта дружна сталі пад сцяг Усесаюзнага сацыялістычнага спаборніцтва камсамольцаў, якое праводзіцца пад дэвізам: «Трэці рашаючы год дзевятай пяцігодкі азнамянуем ударнай працай і выдатнай вучобай!». У мэтах шырокага асвятлення гэтага спаборніцтва на старонках шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт» наша рэдакцыя сумесна з камітэтам камсамола, прафкомам і мясцкомам з 15 студзеня 1973 года аб'явіла літаратурны конкурс на лепшае апавяданне, нарыс, замалёўку, рэпартаж і паэтычны твор. Задача аўтараў заключаецца ў тым, каб як мага лепш і глыбей адлюстраваць шматграннае жыццё студэнтаў, іх вучобу, таварыскасць, патрыятычныя пачуцці і імкненні, высакародства, іх удзел у мастацкай самадзейнасці, спартыўных спаборніцтвах, а таксама ўсё іншае, што сёння можа служыць узорам для кожнага чалавека.

Для заахвочвання пераможцаў конкурсу, вынікі якога намечана падвесці да 15 чэрвеня 1973 года, прафком і мясцком ГДУ выдзяляюць тры бясплатныя пуцёўкі ў дом адпачынку. Аўтары лепшых матэрыялаў, змешчаных у газеце, будуць таксама ўзнагароджаны граматамі камітэта камсамола, прафкома, мясцкома і рэдакцыі.

СТУДЭНТЦЫ— 13 ГАДОЎ

Матэматыкі Кіеўскага універсітэта жартам падлічылі: верагоднасць таго, што самы малады доктар навук будзе прымаць экзамен у самай маладой студэнткі, складзе парадак адзін да пяці тысяч.

Такі выпадак не прымусіў сябе чакаць. Мінулым летам дваццаціпяцігадовы Дзмітрый Сільвестраў, доктар фізіка-матэматычных навук, выкладчык кафедры тэорыі верагоднасці Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта, прымаў уступны экзамен у трынаццацігадовай піянеркі Тані Дворак. Яна стала студэнткай механіка-матэматычнага факультэта.

Гэта не першы выпадак у Кіеўскім універсітэце.

Чатыры гады назад студэнтам гэтага ж факультэта быў залічаны дванаццацігадовы Саша Дворак — брат Тані.

Я ўзяў кароткае інтэрв'ю ў Дзмітрыя Сільвестрава.

— Ваша меркаванне аб студэнтах Двораках? — спытаў я вучонага.

— Гэта вельмі здольныя студэнты, — адказаў Сільвестраў. — Таня цудоўна здавала экзамены. Пяцікурснік Саша паказвае поспехі па ўсіх дысцыплінах. Яму 16 гадоў, але вось, напрыклад, які даклад ён прачытаў на семінары: «Агульны метад інтэгрыравання нелінейных дыферэнцыйных ураўненняў з пераменлівымі каэфіцыентамі».

— Брат і сястра не адрозніваюцца ад іншых студэнтаў нашага універсітэта, — працягваў вучоны. — У іх ёсць адна бясспрэчная перавага перад равеснікамі — выйгрыш у часе. Яны абагналі сваіх таварышаў на 5—6 гадоў. У навуцы такі выйгрыш асабліва важны.

Украінская сям'я столяра завода «Точэлектроприбор» Уладзіміра Дворака жыве ў Кіеве на беразе Дняпра. Трохпакаёвая кватэра на адзінаццатым паверсе. Светлыя вокны глядзяць на канал, на шырокі сквер удалечыні. Раней Дворакі жылі ў Макееўцы, але з паступленнем Сашы ў Кіеўскі універсітэт, сям'я пераехала ў Кіеў.

У сям'і столяра трое дзяцей. Знаёмлюся з малодшым — спрытным, рухавым Валодзем. Яму восем гадоў. Ён вучыцца ў чацвёртым класе. Па меркаванні гаспадыні дома Зінаіды Дворак Валодзя самы здольны з усіх яе дзяцей.

На выхаванні дзяцей адбіўся вопыт маці. Яна педагог, выкладае ўкраінскую мову і літаратуру ў сярэдняй школе. Старэйшы сын Саша ўжо ў два гады ведаў азбуку, а ў тры — чытаў. Бацька вельмі любіў матэматыку і пастаянна займаўся з першынцам, які ў чатыры гады пачаў здабываць квадратныя корані і ўзводзіць лікі ў ступень. Пачалося ўсё з гульні. Бацька дае прыклад з чатырохзначнымі лічбамі. Адказ вынікае адразу. І вось ужо сын прапануе бацьку задачу.

Так яны спаборнічаюць...

Паступіўшы ў школу, Саша за год прайшоў праграму трох першых класаў. Школу хлопчык закончыў у 12 гадоў. Знешне Саша адпавядае традыцыйнаму ўяўленню аб матэматыках. Але на футбольным полі з яго злятае некаторы «акадэмізм», і ў спрытнасці ён не ўступае малодшаму брату.

Калі глядзіш на Таню, міжволі ўспамінаеш пра вяску — вельмі ўжо шмат вяснянак. Тым не менш яны падыходзяць да яе круглага твару з вясёлымі шэрымі вачыма. Яна паўтарыла імклівы шлях брата: у сем гадоў паступіла ў другі клас школы, пасля яго заканчэння — адразу ў чацвёрты, а з пятага перайшла ў сёмы. Потым стала пераходзіць з класа ў клас толькі з адзнакай «выдатна». Школу закончыла з залатым медалём.

Бацькі расказваюць, што яны ніколі не прымушалі сваіх дзяцей вучыцца. Толькі вельмі рана абудзілі ў іх цікавасць да ведаў, сталі трэніраваць памяць, выхоўвалі ўседлівасць, уменне сканцэнтравацца. І, вядома, развівалі такую якасць характару, як пачуццё ўзаемадапамогі. Як магчыма, напрыклад, казала маці, лічыць вучобу Сашы паспяховай, калі ён не дапаможа Тані або Валодзю? Мне дзеці нагадалі альпіністаў, якія адным шляхам пераадольваюць вышыню, моцна абвязаўшыся адным канатам.

Калі глядзіш на бацьку, Уладзіміра Дворака, на яго каржакаватую постаць, вялікія рукі, — адчуваеш сілу і актыўнасць гэтага чалавека. Пры мне гаспадар дома разважаў пра аспірантуру Аляксандра, пра тое, што дзеці павінны ў дасканаласці вывучыць замежныя мовы, уся справа ў тым, які з сучасных метадаў ім больш падыдзе.

Нават у разважаннях бацькі аб шахматах праглядаецца жыццёвая ўпэўненасць. «Няўжо магчыма думаць аб нічыёй пасля дванаццатага ходу?», — гаворыць ён дачцы, седзячы за шахматнай дошкай. «Наш тата нікому не прайграе ў двары», — зазначае Саша. Мне зразумела ганарлівасць сына. Шахматы — сямейнае захапленне Дворакаў. Аднойчы ў сям'і склалі шахматную задачу і паслалі яе экс-чэмпіёну свету Васілю Смыслову. Адказу яшчэ не атрымалі.

Віктар ВЕЛІКЖАНІН.
(АДН).

ВЯСЁЛЫЯ І ЗНАХОДЛІВЫЯ ПРАЦЯГВАЮЦЬ ТУРНІР

У мінулы аўторак праведзена жараб'я камандудзельніц паўфінальных сустрэч клуба вясёлых і знаходлівых. Вызначаны чарговыя сапернікі. У прыватнасці, 13 лютага на сцэну актавай залы выйдуць каманды біёлага-глебавага і механіка-матэматычнага факультэтаў, а 14 — геалагічнага і эканамічнага. Будзем спадзявацца, што для шматлікіх балельшчыкаў яны дастаўяць нямала вясёлых мінут і сапраўднае задавальненне.

ВОЎК ВЯРНУЎСЯ ДА ЛЮДЗЕЙ

У запале гульні з васьмігадовым Алёшам, сынам работніка аэрапорта Е. Смірнова, воўк тыцнуўся яму ў твар. Хлопчык ад крыўды заплакаў, а воўк сеў побач і завыў, напэўна, ад уласнай нязграбнасці. Гэта адзіны «канфлікт», які быў у Дулгана — ручнога воўка з людзьмі за паўтара года, якія ён жыве ў доме Смірновых.

Знаёмы паляўнічы падарыў Смірнову маленькае, яшчэ сляпое ваўчаня. Яго беражліва даглядалі. Дулган, як назвалі воўка, доўга баяўся людзей, і Смірноў адвёз яго ў тундру.

Але воўк вярнуўся.

Тройчы паўтараўся гэты «эксперымент», і тройчы Дулган вяртаўся. Напэўна, ён вырашыў жыць сярод людзей.

А. ШЧЫГЛЕНКА,
кар. ТАСС.

ХАТАНГА,
Таймырская нацыянальная акруга.

На здымку: ваколіца Гомеля.

ШАБАЛІН Анісім Рыгоравіч

15 студзеня 1973 года заўчасна памёр адзін са старэйшых супрацоўнікаў Гомельскага дзяржаўнага універсітэта дацэнт кафедры батанікі Анісім Рыгоравіч Шабалін.

Усё сваё жыццё А. Р. Шабалін аддаў справе народнай адукацыі. Ён пачаў працаваць настаўнікам па камсамольскай пуцёўцы ў 1933 годзе адразу ж пасля заканчэння сярэдняй школы. Працаваў настаўнікам і дырэктарам у сельскіх школах да пачатку Вялікай Айчыннай вайны. У 1940 годзе завочна закончыў біялагічны факультэт Гомельскага педагагічнага інстытута. А. Р. Шабалін вельмі любіў школьную справу, добра ведаў яе, паспяхова вучыў і выхоўваў дзяцей.

У гады Вялікай Айчыннай вайны змагаўся ў радах беларускіх партызан. За ўдзел у партызанскай барацьбе мае ўрадавыя ўзнагароды. Пасля вызвалення Беларусі працягваў працаваць у школе, а з 1952 года і да апошніх дзён свайго жыцця знаходзіўся на выкладчыцкай рабоце ў Гомельскім педагагічным інстытуце і ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце.

А. Р. Шабалін быў выдатным педагогам, умела працаваў са студэнтамі, прывіваў ім любоў да педагагічнай работы. Вучэбную работу паспяхова спалучаў з актыўнай навукова-метадычнай. Ім была напісана і абаронена кандыдацкая дысертацыя на тэму: «Назіранні і вопыты вучняў па батаніцы», выдадзены два вялікія даследаванні — «Самастойная работа вучняў па батаніцы» і «Практычныя работы вучняў па батаніцы», якія шырока выкарыстоўваюцца студэнтамі ў працэсе вывучэння і выкладання прадмета ў школе. Будучы дацэнтам кафедры батанікі, А. Р. Шабалін па-ранейшаму падтрымліваў цесную сувязь са школай, аказваў настаўнікам метадычную дапамогу, вывучаў і выкарыстоўваў лепшы вопыт іх работы.

А. Р. Шабалін быў выдатным, сардэчным чалавекам, добразычліва адносіўся да людзей, ахвотна дапамагаў таварышам. Яго любілі студэнты і супрацоўнікі факультэта. Ён мужна пераадольваў цяжкасці, умеў добрым жартам і вострым словам стварыць плённы рабочы настрой калектыву. Працаваць з А. Р. Шабаліным было лёгка, вучыцца ў яго было вялікім шчасцем для студэнтаў.

Супрацоўнікі і студэнты універсітэта назаўсёды захаваюць светлую памяць аб Анісіму Рыгоравічу Шабаліну.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў

А. Рудчанка.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

АЗ 37529. «Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке). Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта Савета Міністраў БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Заказ 346